

... alebo o tom, ako vytvárať medziľudské vzťahy, ktoré sú súciteľné a súčasne nás nezničia.

V 3. kapitole svojej knihy *12 návykov pre život* Jordan B. Peterson hovorí zhruba toto:

Nesnažte sa za každú cenu zachraňovať iných ľudí. Jednak nie všetci o to stoja. Jednak nie všetci sú obeťami, väčšinou si za to viac či menej môžu sami a ak nemajú ochotu sa zmeniť a prevziať zodpovednosť za seba, aj tak im nepomôžete. Okrem toho – to, čo na svojej strane nazývame súcitom, je ním len zriedka. Môže to byť proste len fakt, že sa nemôžeme pozerať na utrpenie iného a preto sa ho snažíme zmeniť, uzdraviť, vyliečiť, obrátiť – aby sme už my pri pohľade na neho netrpeli (to je myšlienka M. S. Pecka). Alebo sa cítime dobre, keď seba a iným prezentujeme a potvrdzujeme, akí sme súciteľní a milosrdní. Alebo nám robí dobre byť niekde, kde sa cítime morálne nadradení. Robí nám dobre niekoho ovládať. Máme v sebe nejakú formu spasiteľského komplexu. Možnosti je fúra (nie všetky Peterson explicitne spomenul). Výsledok je však často len jeden: V horšom prípade nás ten druhý stiahne so sebou. V lepšom prípade plytváme časom a zanedbávame veci, na ktorých naozaj záleží a ľudí, ktorí nás naozaj potrebujú (a my ich).

Svoju úvahu Peterson končí radou: „Dobrý, zdravý človek predstavuje ideál. Stáť pri takejto osobe si vyžaduje silu a odvahu. Buďte pokorní. Buďte odvážni. Spoloční sa na svoj úsudok a chráňte sa pred príliš nekritickým súcitom a ľútosťou. Spriatelite sa s ľuďmi, ktorí chcú pre vás len to najlepšie.“

Peterson nikdy nezažil Cirkev.

Preto nevie, že jeho problém, ktorým sa v tejto kapitole zaoberal, je už dávno vyriešený.

Čo je to Cirkev?

V prvom rade – hovoríme tu o *Cirkvi*. Nie o nejakom spolku, zbore, či niečom podobnom. Hovoríme o *Cirkvi*. Cirkev je v prvom rade „nie z tohto sveta“. Je totiž pokračujúcim *Vtelením* Krista *Boha*. Je Jeho *Telom*. Je Bohom, hmatateľne sídliačim a žijúcim uprostred tohto sveta, oblečeným v telách ľudí, ktorých si k sebe privteli. (porov. katechézku 653). Z toho vyplývajú dve dôležité veci:

1) Do *Cirkvi* sa nedá vstúpiť. Dá sa do nej byť len pozvaný, vyzdvihnutý a privtelený Bohom osobne. Preto Ježiš hovorí: „*Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený*“ (Mk 16,16). Viera, čiže ľudské úsilie, nestačí. Je potrebný úkon a pozvanie *Boha*. Krst.

2) Ale ani krst sám nestačí. Preto Ježiš pokračuje: „*Kto neuverí, bude odsúdený*“ (Mk 16,16). Vo vzťahu ku Kristovi On je ten skvelý, súciteľný a čnostný. My sme zase tí na „druhej strane“, *zlí chlapi* a *padlé devy*, lúzri a stratenci na okraji, ba za okrajom reálneho *Božieho sveta*, živoriaci v ilúzii tohto „sveta“. Všimnime si, že naozaj veľmi podobne tomu, čo hovorí Peterson, Ježiš sa ani dnes, ani vtedy pred 2000 rokmi nikomu nevnucoval. Nechodil od domu k domu ako Jehovovi svedkovia. Dal o sebe vedieť, toho, kto k Nemu prišiel, neodhánal (Jn 6,37), ale ani neutekal a nechytal za kabát tých, ktorí sa rozhodli odísť (Jn 6,66n). Jasne definoval svoje požiadavky a očakávania a prvým bola práve *viera*. V tomto poňatí to je viera v to, že mám problém. A potom *nádej* v to, že Ježiš ma môže z toho svinstva a mizérie zachrániť. A nakoniec *obrátenie*, *rozhodnutie* prijať zodpovednosť za svoj osud a stať sa Ježišovým nasledovníkom, učeníkom a súčasťou *Cirkvi*, Jeho *Tela*.

Cirkev vo svojej podstate – teraz nehovorím o *zástupoch*, ktoré sa v nedeľu a ešte hojnejšie na veľké sviatky schádzajú v kostole na omšu, ale toto rozhodnutie ešte nespravili (porov. úvaha 532). Hovorím o *Cirkvi* v plnom zmysle tohto slova, čiže o *učeníkoch*, ktorí sa rozhodli naozaj nasledovať Krista a po vzore Apoštolov

dnes existujú, žijú a napredujú v malých spoločenstvách, ktoré sú práve znakom živej *Cirkvi*, ako zdôrazňoval už blahej pamäti sv. Ján Pavol II. Táto *Cirkev* vo svojej podstate je presne to, čo sa snažil Peterson medzi riadkami nejakou naznačiť – len to nedokázal, pretože to nikdy nevidel ani nezažil ani nespoznal:

1) Spoločenstvo dobrých ľudí, ktorým na Vás skutočne záleží a ktorí Vás ťahajú nahor. O tom totiž kresťanstvo je: v zápase o *Nebesú dominanciu* (porov. úvaha 664) všetci usilujeme čo najviac dorastať do „*zrelosti muža, k miere plného Kristovho veku*“ (Ef 4,13). Rast a napredovanie je základným znakom *Cirkvi*, ktorá je prvotinou Kráľovstva na zemi a o ktorom Ježiš hovorí: „*Podobá sa horčičnému zrnku, ktoré človek vzal a zasial vo svojej záhrade. Keď vyrástlo, bol z neho strom a nebeské vtáky hniezdili na jeho konároch*“ (Lk 13,19).

2) Vzťahy v tejto *Cirkvi* sú... keď sme už spomenuli Jána Pavla II., odcitujme priamo jeho: Je to „*schopnosť cítiť brata a sestru vo viere v hlbokéj jednote tajomného tela - Cirkvi, čiže ako "niekoho, kto patrí ku mne", aby som vedel spolu s ním prežívať jeho radosti a jeho bolesti, uhádnuť jeho želania, postarať sa o jeho potreby a ponúknuť mu pravé a hlboké priateľstvo*“ (Novo millennio ineunte 43). Zvrat „*cítiť*“ ako jedno telo ako niekoho, kto patrí ku mne“ nie je básnický obrat. Je to suchá realita. Presne to je totiž *Cirkev*: Kristus, ktorý si obliekol mňa, obliekol teba, obliekol jeho, sme Jeho *Telom*. Ja som Kristus. Ty si Kristus. Spolu sme Kristus. Ty si v Kristovi moje telo a aj som v Kristovi tvoje telo. Ty patíš ku mne, doslovne – a ja patím k tebe, doslovne. Porozumieť tomu, pochopiť to, prijať to a žiť to – to je to, čo robí kresťana kresťanom a čo ho robí skutočným členom *Cirkvi* (viac v katechézke 454).

3) *Cirkev* nie je do seba uzatvorený klub. Je to „*poľná nemocnica*“, ako to dnes rád hovoríeva pápež František, otvorená pre všetkých núdzných a potrebných. Po vzore Krista nevnučuje sa, ale ani neskrýva. Ohlasuje, ale neháda sa ani násilne nepresvedča. Pomáha, ale vyžaduje rovnaké podmienky, ako Ježiš: vieru, nádej, obrátenie (hoci s tým sú dnes v praxi problémy, porov. úvaha 638, 1. strana). Ak dotyčný tieto podmienky príjme – je *Cirkev* pre neho dokonalým miestom premeny, rastu, uzdravenia a povstania k tej *sebaistote synov a dcér Boha*, ako sme si o nej hovorili v úvaha 665 (plus k *Cirkvi* ako k nástroju porov. úvahu 447).

4) Práve preto, že *Cirkev*, kresťania a obzvlášť Kristus v nej sú tým, čím sú, dokáže byť *Cirkev* pre týchto zlomených bratov a sestry tým, čím sa vyznačuje podľa Johna Powella SJ opravdivá pravá láska: *oporou*, pretože je rodinou a spoločenstvom; *inšpiráciou*, pretože je plná ambiciózných ľudí, usilujúcich o cieľa najvyšší (1Tim 6,12; 1Kor 12,31nn; 14,1n; 2Pt 1,10). A pretože jej členovia vidia v sebe navzájom Krista, je aj miestom *povzbudení* a *odávania* odvahy, miesto výzvy a pozvania k rastu a nakoniec miestom oslavy, radosti a *zdieľania* víťazstiev, ktoré nám Kristus v *Cirkvi* dáva (1Kor 15,57; 2Kor 2,14).

5) No a vďaka svojej zakotvenosti v Kristovi *Cirkvi* nakoniec nehrozí, že bude *stiahnutá* nadol tými, ktorí do nej prichádzajú. Aj kvôli tomu, že má jasné podmienky a požiadavky (viera, nádej, obrátenie, učenie), ale hlavne preto, že ju kotví a jej členov v sebe zakotvuje a k sebe tiahne sám Kristus Boh prostredníctvom svojej milosti, prostredníctvom Daru svojho Svätého Ducha i jeho darov a chariziem, prostredníctvom liturgie, sviatostí, Božieho slova, apoštolského úradu... Všetko toto tvorí oporu a štruktúru, ktorej kým sa členovia *Cirkvi* držia, ani oni neupadnú, ale naopak, stanú sa schopnými sprostredkovať iným ten samý Boží život i rast, ktorý sami od Boha prijali a v Jeho moci žijú.